

Rigsdagstidende.

1855. Forhandlingerne paa Folkethinget. № 68.

Sjette Sessions anden Samling.

29de Møde.

Løverdagen den 10de Februar.

(Fort.)

Rugaard (fortsat): Seer man nu hen til Størrelsen af de Bidrag, som ere indkomne fra de forskjellige Sider, vil man lægge Mærke til, at hvad der er indkommet fra Skolerne, Skolekasserne og Communerne tilligemed andre tilfældige Indtægter, udgjorde kun omtrent $\frac{1}{3}$ Deel, af hvad der er indkommet fra Skolelærerne, og dette maa for mig, og jeg vil antage ogsaa for Thinget, være et Fingerpeg om, at Skolelærerne ogsaa selv bør have Indflydelse paa Bestyrelsen af de Kasser, der hente deres største Bidrag fra dem. Jeg har gjort opmærksom paa, hvad Indtægterne vare i 1852; jeg skal nu tillige med et Par Ord henlede Opmærksomheden paa Udgifterne. Der blev saaledes i det nævnte Aar udbetalt til ialt 581 Skolelærere kun i det Hele 9675 Rd. 67 $\frac{1}{2}$ s.; det var i Gjennemsnit circa 16 Rd. 62 $\frac{1}{2}$ s. til hver; endvidere blev der udbetalt til ialt 173 pensionsnydende Lærere 3957 Rd. 44 s. eller i Gjennemsnit circa 22 Rd. 84 s. til hver; endvidere uddeltes til 149 Lærere som Tilskud til Løn for Hjælperlærere 3,884 Rd. 93 s., eller i Gjennemsnit omtrent 26 Rd. 7 s. til hver. Alle Udgifterne beløbe sig i det omtalte Aar til 19,521 Rd. 57 $\frac{1}{2}$ s., og der fremkommer da altsaa et Overskud af 9,287 Rd. 1 s., der, hvis dette Overskud ikke var bleven opsparet, men var bleven anvendt til Fordeel for dem, der især maa bidrage til Kasserne, vilde kunne have givet et Pensionstilæg af 12 Rd. 32 s. i Gjennem-

snit til hver af de omtalte Enker og Skolelærere.

Efterat have meddeelt disse statistiske Oplysninger, skal jeg gaae over til selve Lovforslaget. Det vil sees, at § 1 omhandler Skolelærers-Hjælpekassernes Indtægter, saaledes som jeg har tænkt mig, at de for Fremtiden skulle være. Efter Forordningen af 22de Marts 1823, den sidste, som ordner Hjælpekassesejagen, blev det bestemt, at enhver Skolelærer skulde udrede $\frac{1}{5}$ Skp. Byg af hver Tonde Byg, han havde Betaling for, efter hvert Aars Capitelstart; endvidere, at de Beholdninger, som de daværende Tabelkasser vare i Besiddelse af, skulde gaae over til Skolelærers-Hjælpekasserne; for det Tredie, at der foruden 1 Rd. for hvert Sogns Skolekasse tillige skulde betales 2 Rd. for Fremtiden af enhver fast Skolelærer, og endelig for det Fjerde, at Præsten skulde svare $\frac{1}{4}$ af, hvad Pastoratet hidtil havde svaret. Denne Maade at skaffe Kassen Indtægt paa, har jeg meent, ikke er den hensigtsmæssigste. Der er derfor i § 1 i det nærværende Lovforslag foreslaaet, at Skolelærernes aarlige Bidrag for Fremtiden skal ydes med $2\frac{1}{2}$ pCt. af al Indtægt i Korn og Penge, saaledes at Kornet betales efter hvert Aars Capitelstart; endvidere at det Bidrag, som Skolekasserne hidtil have ydet, for Fremtiden skulde bortfalde, hvortil hver Commune skal yde til Hjælpekassen et lige Beløb som det Bidrag, der ydes af Communens Skolelærere; endvidere at Renterne af de opsparede Capitaler skulde vedblive at være en Indtægt for Kasserne, ligesom og de til samme hændede Gaver eller andre tilfældige Indtægter. § 2 omhandler Maaden, hvorpaa Hjælpekassens Midler skulle anvendes, navnlig fra 1ste Januar